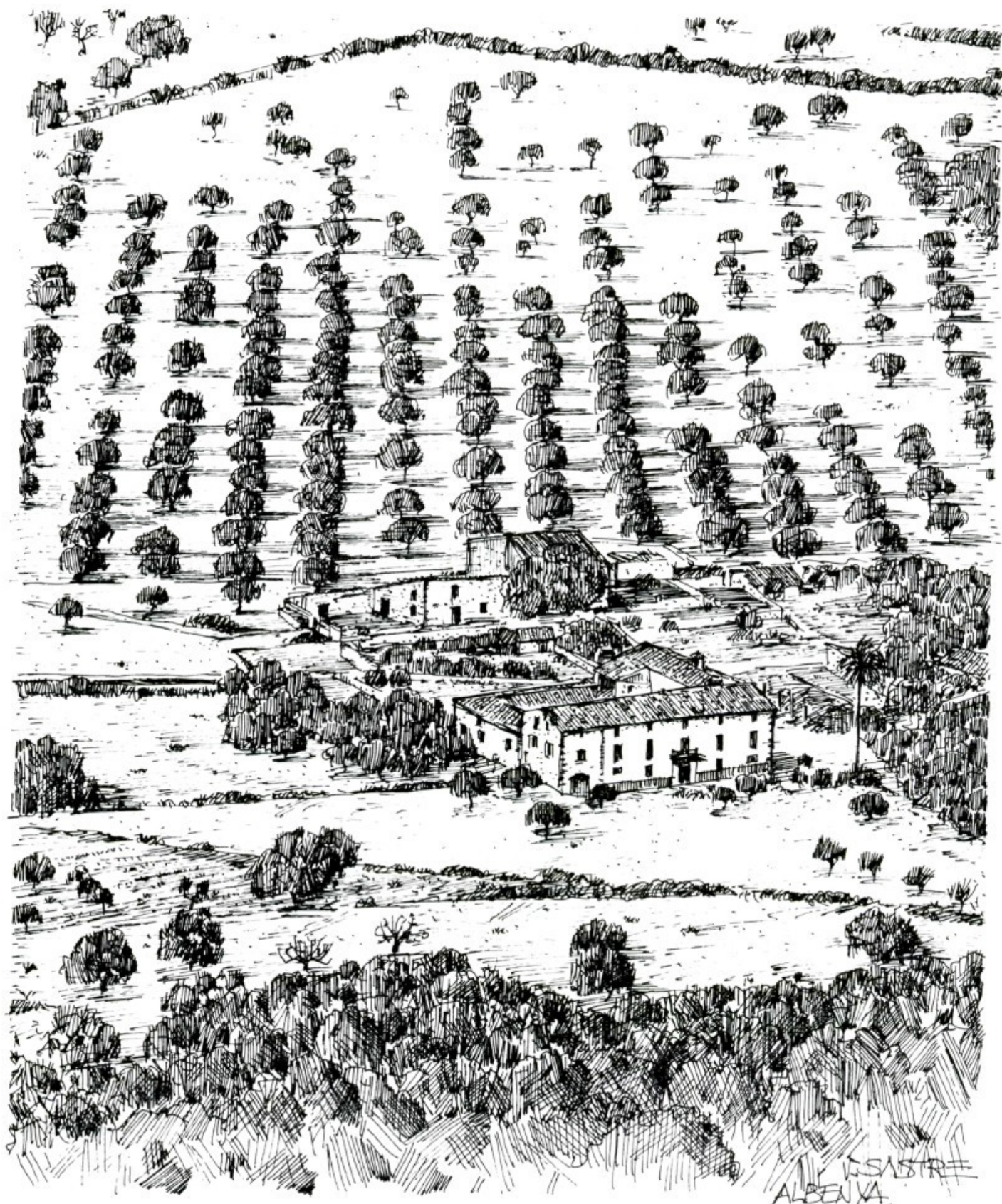

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 157 - GNER 1.994 - PREU: 150 PTA

EDITORIAL

3.830 PÀGINES

Com que som una mica supersticiosos, ja frissàvem que acabàs el 93. I és que aquest any -any de crisi, per altra part- era el que feia tretze de la nostra revista, una xifra que té molt mala premsa; ens hem passat dotze mesos amb l'ai al cor, dubtosos de si arribaríem a bon port. I sí; a fi de comptes, el tretze no ha resultat tan ferotge ni terrible com es creu certa gent.

Ara emprenem la marxa cap a un nou aniversari i caminam, decidits i confiats, cap a la majoria d'edat; si bé, tractant-se d'una revista, pensam que ja la tenim ben aconseguida, aquesta majoria. Vos revelarem una curiositat: si enquadernau els 156 números d'ES SAIG que corresponen a aquests tretze anys vos quedarà un gruixut volum de 3.830 pàgines; sí, ho heu llegit bé: prop de quatre mil pàgines són les que vos hem oferit, la immensa majoria d'elles dedicades a Algaida: el seu batec de cada dia, la seva gent, la història, les tradicions, el futur. Ben segur que ens haurem equivocat més d'una vegada, però pensam que en conjunt podem presentar un bagatge positiu i així ens ho heu confirmat amb el vostre interès i la vostra fidelitat. Aquest és el comprovant més fidedigne que tenim i l'estímul que ens incita a seguir endavant malgrat els problemes -que n'hi ha, ho podeu ben creure- i les dificultats que cal vèncer.

L'acabament d'un any és un bon moment per fer un balanç, per dedicar uns moments a la reflexió i a l'autocrítica; i, com dèiem, som els primers a reconèixer les nostres pífies i errors, i el propòsit de millorar el recordam sempre. Ara bé, si d'una cosa estam convençuts és de la perseverança en una línia editorial a la qual hem estat fidels des que vam néixer: l'amor i la defensa de la nostra llengua, la nostra cultura, la nostra gent, el nostre poble.

Per molts d'anys.

Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida
 Revista mensual. D.L.P.M. 495/80
 Domicili: Rei, 1. Algaida.
 Imprimeix: Tirrena, SA. Manacor
 ES SAIG només es responsabilitza de
 l'Editorial.

Dirigeix: Delfi Mulet
 Administra: Directiva de l'Obra Cultural
 Mecanografia: Mireia Mulet i Guillem
 Vanrell
 Col·laboren: Pere Mulet, Joan Trobat, Joan
 Mulet, Biel Bibiloni, Biel Sastre, Miquel
 Fiolet, Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor
 Mulet, Miquel Serra, Antònia Ma Mulet,
 Catalina Martorell.

CALAIX DE SASTRE

SIMFONIA EN I MAJOR

El diccionari defineix la utopia com la concepció d'un ideal irrealitzable. Però si els acadèmics es mostren receptius a l'ús que els parlants donen a les paraules, ben aviat el diccionari haurà de recollir una nova accepció de la paraula "utopia": arma amb què es prova de desqualificar els arguments del contrari, quan ja no queda altre recurs. "Això és utòpic!", més o manco li replicaren a un participant d'una taula rodona celebrada fa poc. Però l'interpel·lat tengué l'encert de respondre amb una classificació. Si parlam d'utopies, bo serà establir que hi ha utopies de primer nivell i utopies de segon nivell: "*És més fàcil aconseguir la independència de Catalunya que, dins de l'actual marc constitucional, la normalització del català*", respongué. Ell, i altres participants al debat, havien recordat la innoble subordinació legal que fixa la *Constitución Española* per a la llengua catalana respecte de l'espanyola.

N'hi ha, més hipòcrites que Judes, que neguen aquesta submissió, i parlen d'una suposada igualtat entre llengües. Però, per sort o per desgràcia, ja s'encarreguen els membres (sic) del *Alto Tribunal*, a través de les seves sentències, de posar en evidència els plantejaments fariseus i de retornar les coses al seu lloc. Aquest mes ho han escrit els diaris; ha estat una de tantes notícies emprades per omplir aquell racó on no hi cabia publicitat: el TCE ha dictaminat que els catalans no podem posar la i entre llinatges al Registre Civil. Per entendre'ns, a partir d'ara Miquel Costa i Llobera és il·legal, per exemple.

Per quedar bé, hauria de dir -imaginau l'escenografia: el gest, solemne; la boca, com de menjar caramels- allò tan cerimonial de: "Respect la decisió, però no la compartesc". Idò no; ni una cosa, ni l'altra; ni respecte, ni compartiment. De lleis, no n'entenc gens ni mica. Però no he delegat a cap tribunal, per molt amunt que li col·loquin el membre, la possibilitat de canviar l'essència de les coses. Els papers, els registres, són seus; però l'ànima, el seny, són nostres. Davant sentència tan injusta, practicaré la desobediència civil: a partir d'ara seré, per sempre més, en Calaix i Desastre. I al carabassot que em va registrar amb un sol llinatge, li retrauré que m'impossibilitats de fotre-hi dues is.

A manera de compensació, per esborrar el desagravi, li vull retre, a la magra i marginada i, un humil homenatge. Per a ella he compost aquest poema que, si l'acompanyau d'una música escaient -el pasdoble *España cañí*, per exemple- es pot convertir en una marxa simfònica.

Pirdils, bissits, cillis.
Bimbils, biniits, bibiis.
Pirs, cirts, cipdifivis.
Ilbircics, tirricillins.
Bijiquis, bissistristis...

Els punts suspensius hi són perquè poseu remei al descuit imperdonable. I també per acabar, que en temps de crisi no podem tudar paper amb excessives músiques.

EN CALAIX I DESASTRE

M'HAN DIT QUE DIUEN

Així mateix és gros que el mes passat no pensàssim a desitjar-vos unes bones festes, però més val tard que mai, i ara volem començar amb un "Molts d'anys", que ja valdrà per Sant Honorat, però també per les festes passades. El 94 tothom desitja que sigui més bo que el 93, però hi ha qui troba que bastaria que no fos més dolent; i ja aniria bé, sobretot tal com ha començat, amb en Mario Conde, les cooperatives d'UGT i altres "forats" que ja veurem com acaben i com es tapen. Bé, com hem dit "Molts d'anys i millor Any Nou".

Fa anys, bastants, que una bona part de la vida (social, cultural, política, fins i tot esportiva) del poble voltava entorn de l'església; per bé o per mal, era així. Després, amb els nous temps, les coses es classificaren, i qui volia anar a missa hi anava i qui no, no hi anava; processons, batiments, matrimonis, etc. passaren a ser actes voluntaris. Bé, tot aquest llarg preàmbul és per comentar que, darrerament, hi ha un retorn, en un gran nombre de gent, cap als actes litúrgics, i ara sense imposicions de cap classe. Això es nota sobretot els moments o dies "de festa" per al poble: Nadal, Pasco, Sant Jaume, Sant Honorat...

Aquests darrers dies n'hem tengut dos exemples ben clars, d'això que deim: les maitines i les confirmacions; gent que omplia l'església de gom en gom; i gent que participava activament en les funcions, i gent que, majoritàriament, era gent jove, cosa impensable fa uns anys. El que molta gent es pregunta és de qui és el mèrit d'aquest fet: les respostes són bastant coincidents, però no les volem dir perquè segurament la persona a qui atribueixen el mèrit no l'acceptaria de cap de les maneres. I per acabar amb els temes eclesials, hem de dir que els comentaris referents a l'enllumenament són francament favorables; com ho són també els del betlem, que, segons diuen, es pot comparar amb molts de per Ciutat de més anomenada que el nostre.

Quan va acabar la confirmació d'una cinquantena de joves, hi hagué un refresc per a tot el poble a sa Rectoria. La cosa, ens han dit, va anar bé, molt bé. I el que hem sentit és més d'un parell de comentaris en el sentit que aquest sistema es podria implantar pels batiments o les primeres comunions. El que falta saber és si aquesta mateixa gent que va trobar molt bé el refresc de les confirmacions ho acceptaria per una primera comunió o batiment d'un fill seu. És un tema que el rector podria proposar a una reunió de pares abans de les comunions, a veure com reaccionarien...

Sortim de Nadal i Cap d'Any i ja pegam al patró d'hivern, Sant Honorat. Enguany, com que cau en diumenge, segurament vendrà molta gent a veure ballar els cossiers. Que, per cert, ens han dit si han d'estrenar un vestit nou pel dimoni. Hi ha qui dubta que estigui acabat, aquest vestit, que, segons hem sentit, han de pintar uns artistes joves del poble.

Un costum que es va introduint a Algaida, i que és habitual a molts d'indrets d'Europa, és acompanyar el difunt i els seus familiars al cementiri. Això ha fet que hàgim sentit un grapat de comentaris sobre la conveniència que hi hagi un encarregat d'aquell lloc. Són moments en què, lògicament, els familiars van molt despistats i es troben amb problemes que no sorgirien si hi havia una persona que ho organitzés una mica. Ja fa mesos, i és un detall, uns estrangers anaren al cementiri a posar un ram de flors a una tomba i no saberen com posar-hi una mica d'aigua.

En temps de festes, més val no parlar de coses tristes. Encara que els caçadors, pel que hem sentit, hi van un poc, tristos. N'hem sentit bastants que troben que enguany es podria acabar la caça; i a veure si l'any qui ve és més bo. N'hi ha que es plantegen si, tal com va la caça darrerament, paga la pena treure's el permís o si seria millor deixar l'escopeta penjada.

Ens ha costat una mica, o molt, però hem aconseguit no parlar gens de l'Ajuntament. Això no vol dir que no hàgim sentit comentaris, però hem procurat acabar l'any fent bondat (a veure si l'any qui ve augmenten la subvenció) i no fer comentaris crítics. El mes qui ve ja veurem com parteixen les coses...

UN SORD

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Sebastià Mut Jaume. Ens deixà dia 13 de desembre. Tenia 79 anys.

Pere Ramon Cardell Garcias. Ens deixà dia 17 de desembre a l'edat de 85 anys.

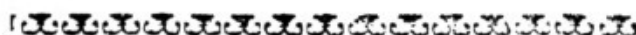
Joan Oliver Capellà. Va morir dia 18 de desembre als 78 anys.

Joan Antich Pelegrí. Va morir dia 25 de desembre als 76 anys.

Pere Roca Seguí. Morí dia 29 de desembre. Només tenia 48 anys.

Sebastiana Pujol Fullana. Morí dia 30 de desembre i tenia 74 anys.

NOTÍCIES DE L'AJUNTAMENT

Benvolguts veïns:

En nom meu i de l'Ajuntament d'Algaida desitj que hàgiu passat unes bones festes de Nadal i que l'any 1994 vos sigui ben venturós.

Vull agrair-vos la vostra col.laboració en tot el maneig que ens ha tocat sofrir durant l'any 1993, que no ha estat poc: problemes d'aigua, obres d'instal.lació del clavegueram, canvis en la forma de cobrança de les taxes i impostos, revisió del cadastre del Ministeri d'Hisenda, errors en el padró del fons de la Mancomunitat del Pla i d'altres qüestions que segurament vos han causat més d'un trastorn o molèsties.

Vull fer arribar el meu reconeixement al Grup d'Acció Social de la Rectoria i a un bon caramull de joves la inversió d'una part important del seu temps a ajudar a aquells que tant ho necessiten, en estreta coordinació amb els serveis socials de la Mancomunitat.

Vull agrair també a les entitats del poble la feina desinteressada que duen a terme per a tots nosaltres i pens que és un bon moment perquè els algaidins facem el propòsit de correspondre com cal a aquesta tasca.

L'any 1993 ens ha permès dur a terme un munt d'actuacions: dotar les Escoles i Escoleta d'una instal.lació de calefacció nova; millorar el pati de l'Escoleta amb uns jocs infantils adients; asfaltar els camins de Sa Comuna, Castellitx, Ses Maioles i Son Moll; iniciar les obres de clavegueram a l'altra meitat del poble; fer un altre pou a Son Micola; posar en funcionament els comptadors d'aigua a la fase finalitzada de les obres de clavegueram; construir la depuradora i la quasi totalitat dels col.lectors per a l'aigua bruta; tancar el terreny de joc i construir els banquets dels reserves al Camp de Futbol de Pina, amb la inestimable ajuda d'un bon grapat de pineros; construir un túnel per als vestuaris al Camp de Futbol d'Algaida i adjudicar-hi la construcció d'un bar-local social; dotar la part nova del cementeri d'enllumenat; realitzar un avanç important en l'edifici d'usos socials; adjudicar les obres de reforma de l'edifici de la Peixeteria, de rehabilitació de les façanes de la Peixeteria, del Quarter de la Guàrdia Civil i dels banys de les Escoles; dotar el pati de les Escoles de cinc bancs de fusta; instal.lar jocs infantils a Can Lluís de Pina; publicar una nova obra de les edicions de Pere Capellà, "Memòria" de Rafel Xeramec; arreglar el camí de Son Micola; dur l'electricitat al pou; comprar material per posar en marxa el menjador a domicili i millorar l'existent; organitzar festes populars; netejar els abocadors incontrolats; etc.

Però, malgrat tota la feina feta, el camí és llarg i encara ens queda molt a fer: dotar a Pina i Randa de la xarxa de clavegueram, millorar la biblioteca i l'arxiu municipals; procedir a l'exposició pública de l'avanç de planejament de les Normes Subsidiàries, recentment presentades a l'Ajuntament, i continuar en la seva tramitació; fer un recer pels qui esperen l'autocar de línia; acabar l'acera de Sa Tanqueta;

continua les obres de reforma dels cementeris; millorar les instal·lacions esportives; arreglar l'escorxador; posar en marxa el Casal dels Padrins; dur a terme actuacions per als més joves, necessitam entretenir els joves de fins a 16 anys que no tenen un lloc on anar els dies festius; coordinar més les actuacions entre les entitats del poble i l'Ajuntament; continuar millorant les Escoles; donar suport i aportar ajuts a tots els qui ho passen malament; i tantes altres coses importants que els qui formam l'Ajuntament intentarem aconseguir per caminar amb decisió cap a allò que tots volem: que Algaida sigui l'orgull de tots els algaidins i d'aquells que han triat el nostre poble per viure.

En acabar d'escriure aquestes línies, he tengut notícia de l'accident que a la carretera de Palma a Manacor ha afectat un grapat d'algaidins; a tots ells els desitj una ràpida recuperació.

El batle

Francesc Antich i Oliver

CURSOS DE CAPACITACIÓ AGRÀRIA

Per accedir a l'examen de Formació Professional I agropecuària. Durada: 150 hores. Inici: 2ª quinzena de gener 1994. Horari: de 7 a 10 nit. Dies: de dilluns a dijous. Acabament: 1ª quinzena de maig 1994. Pre-inscripció: fins al dia 15 de gener de 1994. Llocs: ES RAIGUER: Alaró; MIGJORN: Campos; MANCOMUNITAT DEL PLA: Petra. Informació (PLA) Tln. 830000 (Na Lluçia).

NOTICIARI

EXPOSICIÓ AL MOLÍ D'EN XINA

Les festes d'hivern i els elements que integren la festa (lúdics, culturals, simbòlics...) poden ser, sempre, motiu molt escaient per a un treball de creació plàstica. La motivació augmenta si el temps escollit per a la realització de la tasca és el que envolta Sant Honorat. Les nostres festes patronals d'hivern. Això és el que han fet els artistes algaidins -Víctor Andreu, Margalida Capellà, Joan Capellà, Dolors Maia, Catalina Martorell, Jaume Oliver, Montserrat Roig, Tomeu Salas...- que habitualment treballen al Molí d'en Xina. I ens conviden a veure la seva col·lecció de gravats que exposaran durant aquestes festes de Sant Honorat. La inauguració serà divendres dia 14 a les 19'30 hores.

PREMI PER A UNA ESTUDIANT ALGAINA

Na Joana Ma. Jaume Barceló "Mindona" estudia segon curs del batxillerat de Ciències Hmanes i Socials a l'Institut Pere de Son Gall de Lluçmajor. Un grup d'alumnes d'aquest centre, conjuntament amb altres de l'Institut Ma. Antònia Salvà, participaren a l'encontre d'estudiants d'ensenyances mitjanes que cada any organitza l'Obra Cultural Balear, i que aquest any tingué lloc a Inca. Val a dir que la representació algaidina hi era nombrosa. I més i destacar quan na Joana Maria "Mindona" guanyà, per la seva rapidesa i encert a l'hora de contestar diverses preguntes de caire cultural i d'actualitat, un premi consistent en un viatge per participar a "El país a l'escola", un encontre d'estudiants que cada any se celebra a un indret dels Països Catalans. Naturalment, aprofitam aquestes planes per felicitar na "Mindona" i la comprometem públicament a contar-nos la seva experiència després que hagi gaudit del seu merescut premi.

TITOIETA RÀDIO 108.0 FM

T+R SUMA DE COMUNICACIONS

La festivitat de Sant Honorat a TR

El dissabte, 8 de gener, Titoieta Ràdio oferirà un programa especial dedicat a la festa de Sant Honorat. L'espai s'emetrà dins el magazine "Territori d'incògnites". El monogràfic comptarà amb la participació de la regidora de cultura de l'Ajuntament d'Algaida, ANTONIA ROTGER, i dels diferents protagonistes dels actes del programa festiu. L'emissió d'aquest programa servirà també per analitzar la vida socio-cultural de la nostra vila.

Dissabte, 8 de gener, de les 10,30h a les 13,30h del migdia.

Made in Mallorca... així som els mallorquins

La Mallorca de la sobrassada, de les ensaimades, de les castanyetes i el rebosillo... la Mallorca de les urbanitzacions, els ports esportius, les

platges i el turisme de masses... la Mallorca dels PoPulars, els socialistes i els nacionalistes... et sona?

Titoieta Ràdio emetrà un programa extraordinari dedicat a Mallorca i als mallorquins. Una desfilada de tòpics però també una aproximació a la realitat. Dissabte, 15 de gener, de les 9,30h a les 13,30h del migdia.

El sorteig setmanal de TR ha acabat

Efectivament el passat 25 de desembre es va celebrar el darrer sorteig de la promoció de TR. Comprova si has guanyat. Si és així, enhorabona. Pots recollir el premi fins dia 15 de gener a Can Salas, carrer de la Unió número 1 d'Algaida.

Els números agraciats són els següents:

0805	1254	0865
2026	1417	3042
0177	1487	0085
2063		

Dilluns

- 21.00 MAL PES CAP
redifusió
- 22.30 DE TOT I MOLT
redifusió
- 23.30 XIMA-XEMA
redifusió

Dimarts

- 21.00 TITOIETA POP
redifusió
- 23.00 NO VOLEM SER
redifusió
- 24.00 BOOGIE WOOGIE COUNTRY GIRL
redifusió

Dimecres

- 21.00 TEMPS DE CINEMA
redifusió
- 22.00 TERRITORI D'INCOGNITES
redifusió

Dijous

- 21.00 COMO UN FANTASMA GRIS
redifusió
- 22.00 JA HO VEUREM
redifusió

Divendres

- 18.30 MAL PES CAP
música hard
- 20.00 DE TOT I MOLT
varietat musical

Dissabte

- 9.30 TEMPS DE CINEMA
revista cinematogràfica
- 10.30 TERRITORI D'INCOGNITES
magazine d'actualitat
- 13.30 Ràdio-Diari Migdia
connexió amb RNE-Balears
- 14.00 COMO UN FANTASMA GRIS
música sudamericana
- 15.00 TITOIETA POP
moguda musical del moment
- 17.00 NO VOLEM SER
pop-rock en català
- 18.00 BOOGIE WOOGIE COUNTRY GIRL
rock'n'roll

Diumenge

- 11.00 XIMA-XEMA
fanzine radiofònic
- 12.00 PETIT SUISE
per a la gent menuda
- 14.00 JA HO VEUREM
revival musical

TITOIETA RÀDIO 108.0 FM

MOLTS D' ANYS

NOTICIARI

Amb motiu de les festes de Nadal i de l'entrada a l'Any Nou hem rebut un fester de felicitacions que agraïm; des d'aquí, enviam a tots els nostres millors desitjos de bona sort i ventura. Entre les que ens han arribat n'hi ha de molt simpàtiques com la dels bons amics de Tioieta Ràdio, amb neula inclosa.

Per felicitar els nostres lectors, hem triat la que ens ha tramès en Llorenç Mora i família. La vos transcrivim tot seguit:

- F LAMARADES D'ESPERANÇA
 E NCENGUIN PUNTS DE CLAROR;
 L A LLUM DONI SERENOR
 I EL MÓN OMPLI DE BONANÇA;
 C REIXIN LA PAU, LA GAUBANÇA,
 I L'AMOR I L'AMISTAT;
 T REGUI BRULL LA CARITAT,
 A IDANT FRONTERES ABATRE.
 T RABUQUI EL NORANTA-QUATRE
 S ACS PLENS DE FELICITAT.

Solucions als mots encreuats.

Horizontals: 1. Son Trobat. 2. ara. arenra. 3. latifundis. 4. atur. sero. 5. moros. so. a. 6. aranès. MOP. 7. nilif. ciri. 8. D. ecumènic. 9. rus. morena. 10. anal. casal.

Verticals: 1. salamandra. 2. oratori. un. 3. naturalesa. 4. t. irònic. L. 5. raf. sefum. 6. orus. S. moc. 7. benes. ceru. 8 andròmines. 9. trio. orina. 10. us. apical.

LA NOSTRA PORTADA

Si voleu destrossar el dibuix d'Albena de Vicenç Sastre (Obra Cultural. Festa de Sant Honorat. Exposició), afegiu-hi, llapis a la mà, camps de golf, urbanitzacions... bestialitat.

Per conservar-lo així, com el veis ara, per MOLTS D'ANYS, només necessitau un poc de sensibilitat... i un molt de coneixement.

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

FESTES DE SANT HONORAT

Divendres dia 14 de gener:

-A les 21'30 hores inauguració al local social de l'exposició de dibuixos de Vicenç Sastre, que estarà oberta al públic fins dia 16.

-A les 22'00 hores lectura de poemes d'autors mallorquins amb acompanyament musical a càrrec d'un grup d'alumnes de l'escola municipal de música d'Algaida.

Diumenge dia 23 de gener a les 18'00 i al nostre local, simultànies d'escacs, tots els participants contra Toni Ripoll, jugador de categoria preferent.

Dia 30 de gener, excursió a Sa Capella Blava. Apunteu-vos a Jerònia Cañellas. Tn. 66.52.49.

COOPERATIVA ALPIRA

La Cooperativa ALPIRA vol convidar-los, en el marc de les festes de Sant Honorat del 1994, a les següents xerrades:

"Agricultura ecològica: alternativa de futur"

Conferenciants: Antoni Bonet Oliver
Tècnic especialista agropecuari i assessor de U.P.M.

Francisco Blascos
Gerent del programa Leader

"Les ajudes comunitàries en el sector de l'ametlla i de la garrova"

Conferenciants: Maria Francisca Parets Amengual

Director tècnic de la Cooperativa Camp Mallorquí

Les xerrades es realitzaran el Dijous 13 de Gener, a les 20'30h. en el local de plenaris de l'Ajuntament d'Algaida.

Aprofitant l'avinentsa la Cooperativa ALPIRA els desitja unes bones festes de Sant Honorat.

ELS LECTORS ESCRIUEN

CARTA ALS REIS

Estimats Reis: com segurament ja sabeu, una de les poques activitats que ens queden als jubilats és passejar. I el trajecte que feim moltes vegades és prendre pel camí de darrera Ses Vinyes fins devers el cementeri baixant després pel carrer dels Cavallers; en tenir la Residència, aquest itinerari encara serà més habitual.

Idò bé, vos volíem demanar dues coses: la primera és que ens asfaltàssiu el camí de darrera Ses Vinyes que està ple de clots i no hi pot passar una persona; hem d'anar vius per no caure de grapes, i a la nostra edat les caigudes són molt perilloses. La segona és que posàssiu qualche banc a un lloc adequat perquè ens cansam fàcilment i així podríem reposar un poc.

Estam segurs que ens escoltareu. Desenganats, hi estam de moltes coses, però mai hem perdut la confiança en vltros. I és que cada vegada som més nins.

Una jubilada

No és la primera vegada que vos oferim composicions poètiques que hem trobat entre papers vells (ES SAIG, números 43, 49, 62). Aleshores vos dèiem que probablement són de finals del XVIII o principis del XIX, totes elles anònimes. Les dues d'avui són amoroses i, com sempre, ens hem limitat a modernitzar-ne l'ortografia.

Suplic-te, la vida mia,
que em vulles dir si em vols bé
perquè de mi saps molt bé
que te'n vull en demasia.

Digues-me la veritat,
no hi mescles traïció,
quina és ta passió
envers de mi, desdixat;
suplic-te sens difalia (sic)
que em vulles dir ton intent
i fer-me viure content
suplic-te, la vida mia.

Has d'advertir que t'adora
i que t'ama fermament
i no sé el teu intent
i ton gust quin és, pastora;
seré venturós si sé
tu si gustes que et ser(vesc)
i amb tot que no ho meresc
vulles-me dir si em vols bé.

No sé ton intent, pastora,
ni quina és ta passió
ni sé amb quina raó
em dónes pena cada hora.
O mata'm o da'm ton bé,
fé tu mateixa sentència,
fé que no muira en absència
puis que de mi saps molt bé.

Confiada estàs de mi
puis saps que som ton catiu;
antes som més mort que viu,
pastora, des que et mirí.
No visc així com vivia
que tenia llibertat,
ara som-me declarat
que et vull bé en demasia.
finis

Ha molt de temps que us servesc
i sempre us he volgut bé
i com més va manco sé
i per vós pena patesc.

Gran és la pena que sent
com veig que no m'ajudau
i prec-vos dir-me vullau
quin és el vostre intent.
En vós jo no m'hi regesc,
tan prest veig que feu mudança
del tot perd la confiança
i ha molt de temps que us servesc.

Pas un viure molt penat
des que en vós posí l'amor
i pas pena i dolor
i de vós som poc amat.
Ma vida, jo us serviré
si no m'anau oblidant;
va ma pena augmentant
i sempre us he volgut bé.

Com veig som tan mal pagat
crec que mon servir no us plau
perquè veig no m'ajudau
i teniu mon cor lligat.
No sé de qui em queixaré,
jo mateix m'ho he cercat,
és dada ma llibertat
i com més va manco sé.

Patesc pena i turment
cada hora de nit i dia
per a vós, senyora mia,
i no sé vostre intent.
Ja sabeu que jo us servesc
i no he feta mudança,
casi perd la confiança
i per vós pena patesc.
finis

LES FESTES I ELS PEUS EN TERRA

EL POSITIU és el més baix dels graus de coneixement, es pot considerar com el més pròxim a l'instint i que, en aquest cas que ens ocupa, és de CONSERVACIÓ.

"Tocar de peus a terra", solen dir certs elements per definir un interès en el fet d'aconseguir resultats "POSITIUS".

Resultats que, directament, cerquen de forma demagògica un estat d'opinió "positiu"; manifesten, d'altra banda, un insaciable dirigisme o, simplement (per allò de l'eròtica?), una gran ostentació del PODER.

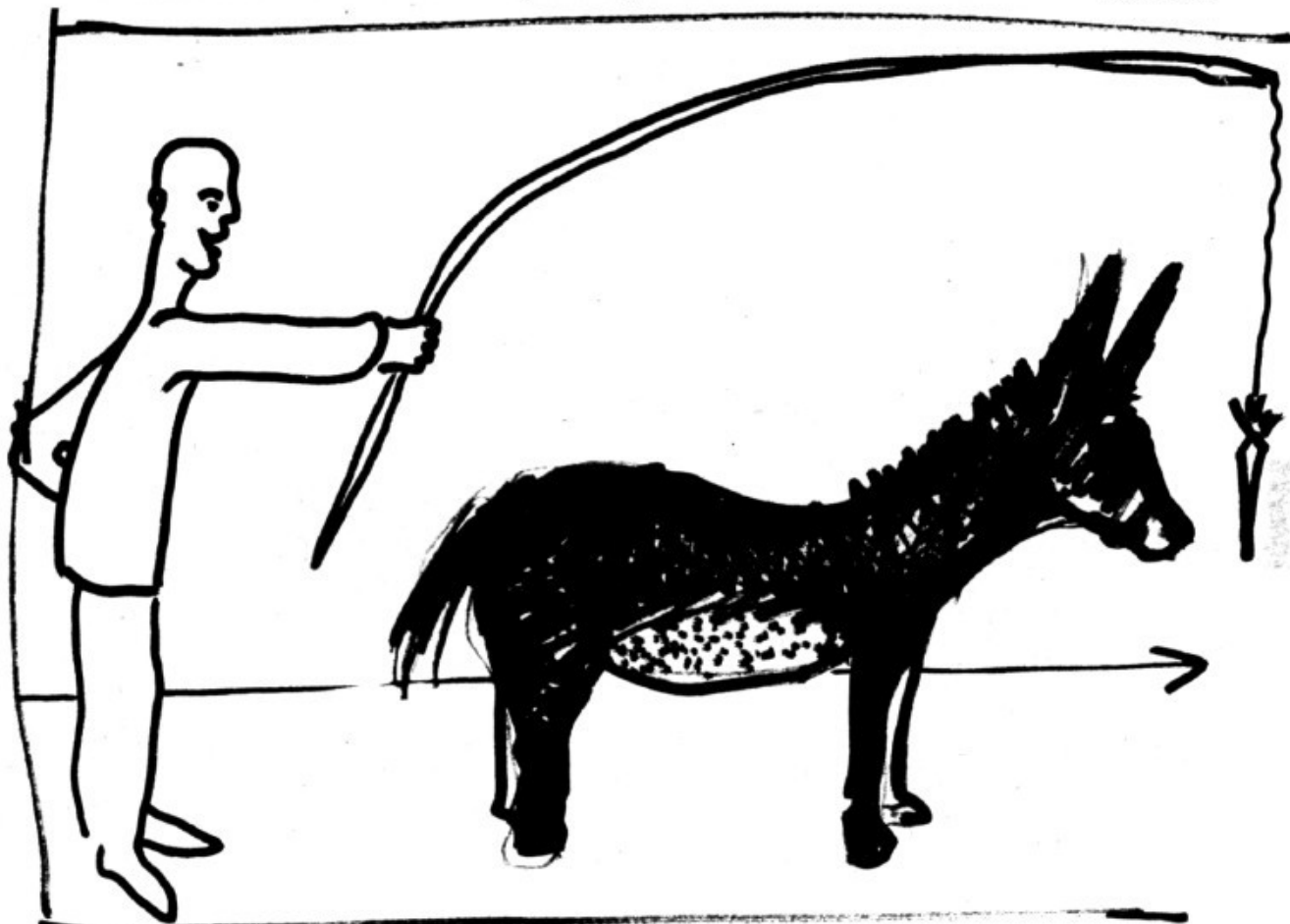
Aquells que únicament actuen posant "els peus en terra", moltes vegades no s'adonen que, de tenir-los tant, tant, tant en terra, els peus, els arrosseguen aixecant pols, polucionant i molestant.

També els pot passar que CREGUIN tenir-hi els peus, quan en realitat allò que hi tenen són els genolls, en terra, per no mencionar una altra part del cos.

Menys pensar amb els peus, i donau una opció al cap i, sobretot, al cor: deixant que les coses passin; no obstruint la fluïdesa natural dels esdeveniments.

Les festes "populars" han de retrobar la seva raó d'existir, més enllà de tradicions desvirtuades i de programes "oficials" (!), concursos competitius absurds... Que no passi amb les festes allò de l'ase i de la pastanaga. AJUT!

VATPEU

ses Escoles

Fa uns tres mesos que, des d'aquestes mateixes planes, vos informàvem de l'inici del nou curs escolar 1993/94. S'ha escolat, ràpidament, com sempre, el primer trimestre del curs, i ens sembla una oportunitat adient per fer-ne un breu i succint balanç, per cert, prou esquemàtic.

De les diverses tasques i activitats que s'han duit a terme, podríem destacar, per una part, els distints Documents que s'han anat elaborant al llarg del trimestre i, per altra, les distintes sortides escolars de caire pedagògic i educatiu duites a terme.

Pel que fa referència als primers, cal mencionar que s'ha confeccionat el PLA GENERAL DEL CENTRE, que és un document que marca la pauta de la vida i la marxa del Col·legi al llarg del curs escolar.

S'ha acabat el Projecte Curricular del Centre (P.C.C.) d'Educació Infantil, al temps que s'han introduït unes modificacions al corresponent P.C.C. del Primer Cicle d'Educació Primària i s'ha treballat en la confecció del P.C.C. del Segon Cicle d'Educació Primària.

Per altra part, i comptant amb l'orientació del psicopedagog que, a partir d'aquest curs tenim al Centre s'ha començat a treballar els Programes d'Acció Tutorial i Nou Sistema d'Avaluació.

Quant a les sortides escolars, podríem destacar:

- Pel que fa referència al Cicle d'EDUCACIÓ INFANTIL, els alumnes de 3 anys han visitat el mercat; els de 5 anys, Correus i una casa pagesa, mentre que tot el Cicle va visitar el Betlem de l'Església.

- Els alumnes del Primer Cicle d'Educació Primària van anar a una finca, a Sa Comuna, per tal d'observar la natura el temps de la tardor i conèixer distints animals, mentre que els del Segon Cicle van visitar Lluç, Binifaldó, sa torrentera de Castellitx i una garriga mallorquina.

- Pel que fa referència als Nivells més superiors, els alumnes de 5è i 6è van anar a Lluç, mentre els de 7è i 8è van fer una estada de dos dies a Pollença i el seu Puig.

Per altra part, cal destacar que s'ha aconseguit ja posar en funcionament el sistema de Calefacció central del nostre Centre, millora molt desitjada i que feia molt de temps preteníem aconseguir.

Ja per acabar, al temps que desitjam un Felç i Venturos Any Nou per a tothom, volem agrair, una vegada més, la constant i valuosa col·laboració que continuament rep el Centre, tant per part de l'Ajuntament com de l'A.P.A., així com també d'altres Institucions i particulars que ens donen el seu suport.

NADAL 1993

L'alumnat de 7è

Els alumnes de 7è i 8è vistaren Pollença i el Puig de Maria.

Els passats dies 1 i 2 de Desembre els alumnes de 7è i 8è del col·legi Pare Pou d'Algaida anaren d'excursió a Pollença, i posteriorment al Puig de Pollença

En primer lloc visitarem el Claustre de Sant Domenge, dotat d'una gran bellesa artística i cultural. Després visitarem el museu, situat en el mateix recinte, on hi havia quadres de diferents tipus i estil, escultures i restes prehistòriques trobades a coves de la zona, així com un preciós dibuix, fet amb sorra de distints colors per un religiós del Tibet, que ens va deixar bocabadats. Un cop a defora, fèrem una passejada del Jardí Botànic "Joan March", on hi poguérem contemplar un recull de plantes autòctones de Mallorca (arboçera, garballó, fonc, teix, nesplera, ...). N'hi havia moltes.

L'Ajuntament de Pollença ens va facilitar la visita i ens va enviar un municipal que ens va acompanyar durant tot el temps i ens explicava les coses que anàvem observant.

Posteriorment emprenguérem la costerruda carretera que ens duia fins a dalt del Puig de Maria de Pollença. La pujada va ser dura i alguns es varen cansar un poc.

Allà dalt ens mostraren les habitacions, plenes de flassades carregades de pols i matalassos de diverses mides, alguns amb forats, altres amb fundes destrossades i allà intal·larem les nostres coses.

Anàrem a cercar llenya, després jugàrem a mocadoret (molt divertit per uns i no tant pels altres), arribat el vespre anàrem al menjador per "torrar" i sopar.

Preparàrem una vetllada d'actuacions: comèdia, cançons, desfilada de models i ball a voler. Ens ho vàrem passar molt bé i riguèrem molt.

La nit va ser mala de passar, ja que amb tanta gent no hi havia qui dormís. La matinada següent vàrem fer un "gincama". Només corriem per amunt i per avall amb uns ulls que pareixien mussols, mig endormissats.

Després de dinar deixàrem "l'hotel", davallàrem cap a Pollença per agafar l'autocar que ens tornaria cap a casa. Uns s'ho varen passar molt bé, altres no s'ho passaren molt malament.

L'alumnat de 8è

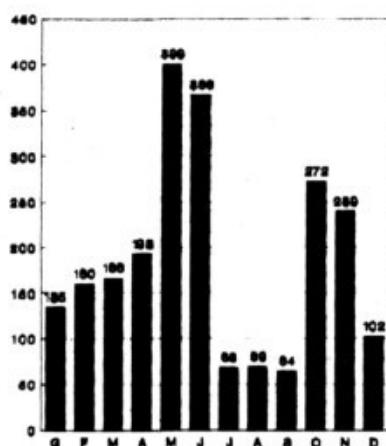
BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

- Centre Coordinador -

BIBLIOTECA MUNICIPAL D'ALGAIDA

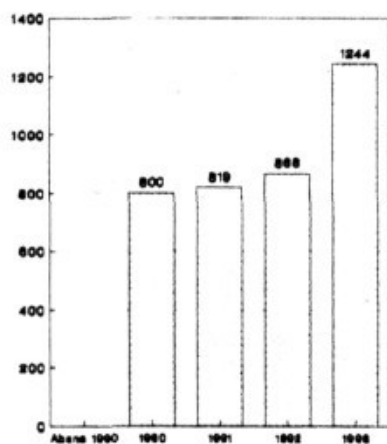
Balanç 1993

Lectures Any 1993

La biblioteca duu a terme mensualment una estadística que contempla les lectures que es fan i els lectors que usen els serveis que els ofereix. Al llarg de 1993, la Biblioteca ha tengut un total de 1264 lectors (761 menors de 14 anys i 503 majors d'aquesta edat).

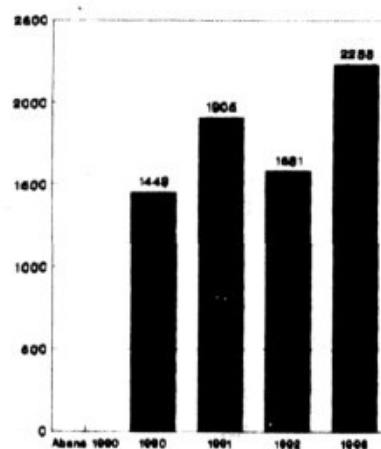
Lectors per anys

Sense dades abans de 1990

Si comparem l'índex de lectures del 93 amb anys anteriors, podem observar com el nombre ha augmentat considerablement.

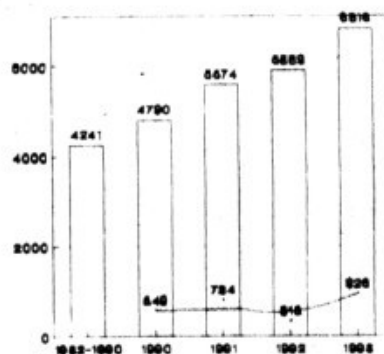
Lectures per anys

Sense dades abans de 1990

Respecte del Fons Bibliogràfic (número de llibres registrats a la biblioteca), durant el 1993 s'han incorporat 926 volums, fent un total de 6815 llibres.

Fons Bibliogràfic per anys

□ Fons bibliogràfic — Increment Llibres

Consell Insular
de Mallorca

Diverses vegades hem comentat, amb satisfacció, que el treball de TITOIETA RÀDIO obté un ressó notable més enllà del nostre àmbit municipal. Una prova fidedigna, una de tantes, n'és aquest article, signat per David Oliver, publicat en el número 9 de la nova revista LA NAU. Com que l'escrit recull la problemàtica actual i futura de la nostra emissora municipal, hem cregut interessant reproduir-lo.

Al mateix temps, aprofitam l'ocasió per felicitar-nos de l'aparició d'aquesta revista feta íntegrament en català, LA NAU, a la qual desitjam una consolidació definitiva.

Titoieta Ràdio, ràdio jove des del Pla de Mallorca

Titoieta Ràdio, l'emissora municipal d'Algaida, personifica uns dels èxits més rellevants dins l'àmbit dels mitjans de comunicació locals a Mallorca, ja que, de forma dimensionada a les possibilitats d'un terme com Algaida, ha aconseguit crear una audiència fidel gràcies a una programació de caràcter essencialment jove i dinàmica, confeccionada per un grup d'unes trenta persones que treballa sense ànim de lucre.

El Centre Cultural d'Algaida és el promotor de Titoieta Ràdio i qui actualment explota, en període de proves, la freqüència de la ràdio municipal, la qual presenta com a finalitats bàsiques de la seva activitat la promoció de la normalització lingüística de la llengua catalana, col·laborant en el ple compliment de la Llei de Normalització Lingüística de la Comunitat Autònoma, i vetlla per la dinamització social i cultural del municipi d'Algaida.

D'emissora lliure a emissora municipal

Titoieta Ràdio va fer la seva aparició en el dial l'any 1987. De llavors ençà no ha interromput la seva activitat, encara que sí les condicions en què la realitzava; primerament es va presentar com a una ràdio lliure, condició que va variar en els seus primers mesos de vida, quan es va vincular a l'Ajuntament local per facilitar el procés de legalització i per respondre a l'immediat interès consistorial a desenvolupar el projecte.

Malgrat els lligams amb l'Ajuntament, cal ressenyar que Titoieta és gestionada, com hem esmentat, per una entitat cultural, la

qual cosa l'allibera en certa manera d'un vincle excessivament estret amb l'equip de govern i que facilita una de les característiques constants del medi: la pluralitat. La participació de nombrosos joves d'ideologies diverses, el quals es responsabilitzen d'un programa de forma regular, eixamplen el ventall comunicatiu i de públic potencial per a l'emissora.

La fórmula per la qual el Centre Cultural d'Algaida assumeix la gestió en període de proves mitjançant un contracte provisional amb el consistori, fins que definitivament se l'acrediti oficialment com l'emissora municipal, està contemplada a la Llei d'Emissores Municipals vigent.

Els responsables del medi volen agilitzar les tramitacions necessàries per a la municipalització, la qual cosa es pot veure afavorida per la decisió presa en la darrera sessió plenària de l'Ajuntament, en la qual es va constatar que es resoldrien el més ràpid possible els requeriments burocràtics; la cosa podria cristal·litzar a principis de 1994.

Malgrat la confirmació oficial del suport institucional, un dels principals responsables de la direcció de Titoieta Ràdio, Pere Salas, pensa que és quasi bé impossible que la seva labor radiofònica es professionalitzi a causa del reduït àmbit geogràfic que assoleixen i a les limitacions pressupostàries, la qual cosa no el desil·lusiona "perquè encara que la professionalització seria desitjable, el que nosaltres pretenem principalment és que, el dia que nosaltres deixem Titoieta, a Algaida hi estigui institucionalitzada una ràdio municipal que funcioni amb regularitat".

Necessitat d'una federació de Ràdios Municipals de les Balears.

Pere Salas ha manifestat la necessitat de treballar per arribar a crear un vincle d'unió entre les ràdios municipals de les Illes per formar una Federació de Ràdios de les Balears.

Aquest projecte, segons l'opinió dels membres de Titoieta, es veu justificat per diverses raons, entre les quals destaca la necessitat de representar i defensar els interessos comuns de les emissores municipals i també d'activar la legalització de totes les ràdios d'aquest tipus.

Com a antecedent negatiu per aquest objectiu ens podem remetre a l'any 1989, en què dotze emissores de diferents localitats de Mallorca constituïren la Federació de Mitjans de Comunicació Local, una entitat que va esdevenir inoperant i que es va disoldre.

En l'actualitat existeix a Mallorca una Associació de Premsa Forana, i fa poc temps s'ha constituït també una Federació de Televisions Locals, emperò les ràdios locals segueixen desproveïdes d'un vincle d'unió seriós.

Malgrat això, Titoieta Ràdio no descarta ampliar els seus contactes amb les emissores municipals que funcionen amb regularitat a Mallorca -la d'Alcudia i la de Calvià- com esglaió per acostar-se a la realitat del Principat de Catalunya on, des de 1980 funciona un organisme conegut com Emuc i que presenta i coordina totes les emissores municipals de Catalunya.

L'Emuc funcionava, en un principi, gràcies a unes trobades que se celebraven dos cops a l'any i en les quals totes les emissores participants hi tenien veu i vot. Des de 1985, l'Emuc és un organisme legalitzat i amb personalitat jurídica pròpia que ha establert un reglament de règim intern que substitueix les normes de regulació anterior.

Una fita radiofònica: quaranta hores en directe

A l'espera que les ràdios locals aconseguixin una major difusió, Titoieta segueix inundant el seu bocinet del Pla de Mallorca amb la seva combinació de bon humor i contingut d'interès i... batent rècords: el passat dia 1 d'octubre s'iniciava la Segona

Marató de Titoieta Ràdio. Ni més ni manco que dues vintenes d'hores en directe que perllongaren l'emissió fins el dia 3 a les dues de la tarda.

Aquesta fita no se la varen voler perdre els "col·legues" de medis més ben dotats, com Ràdio 5, que en el seu programa "Los Sentidos" va emetre en directe una breu entrevista amb els promotors de l'emissora d'Algaida.

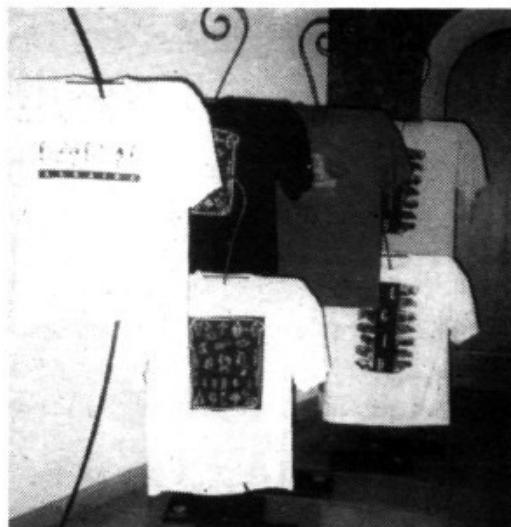
Quedava constància del fet que la ràdio d'Algaida se superava una vegada més, ja que l'any passat, en la seva Primera Marató, la fita estava en vint i quatre hores. Així i tot, l'emissora d'Algaida ha aconseguit un rècord més important, subsistir més que dignament en unes condicions no sempre favorables, superades amb la dedicació desinteressada dels seus promotors i de tots els qui s'hi han afegit.

Federació de Ràdios Municipals de les Illes Balears, una necessitat en estat embrionari.

Les ràdios locals tenen per definició greus problemes de funcionament i continuïtat a causa de la manca de medis econòmics i el fet generalitzat de mantenir la seva presència en el dial de forma ilegal. Els representants de Titoieta pensen que cal promoure la creació d'una Federació de Ràdios Municipals, seguint les directrius del treball "La construcció d'un espai en català de comunicació", que va promoure el Centre d'Investigació de la Comunitat de la Generalitat de Catalunya i que compta amb la col·laboració de la Conselleria de Cultura del Govern Balear i de l'Obra Cultural Balear, i que proposa la constitució d'una entitat com l'esmentada per fer progressar un espai en català de comunicació. En el cas de Mallorca es pot dir que funcionen de forma regular i legal o en camí de legalitzar-se, a més a més de Titoieta, la Ràdio Municipal de Calvià i la d'Alcudia, encara que nombroses localitats també s'aventuren ocasionalment dins l'univers de les ones però sense una constància establerta i sense un nombre d'hores de programació de consideració

suficient, malgrat l'esforç dels "Mikimotos" locals.

L'Emissora d'Algaida emet una mitjana de 25 hores setmanals de producció pròpia en català, elaborada per una trentena de joves que treballen de forma desinteressada. Cal ressenyar la participació de nombrosos col·laboradors ocasionals i l'emissió de programes especials de forma paral·lela als habituals segons ho marqui el ritme de l'actualitat, la qual cosa inclou l'oferiment de retransmissions en directe d'esdeveniments concrets.

GRUP D'ESPLAI BUROT D'ALGAIDA

Quan finalitza un any sembla convenient realitzar una mena d'avaluació del que ha significat aquest període per la nostra entitat.

El 1993, a pesar de totes les dificultats, ha estat per a nosaltres un any ben significatiu. Ha estat l'any del llençament del Grup d'Esplai Burot.

Ens hem adherit a la federació dels "Grups d'Esplai de Mallorca", un nombre important de monitors i monitores del nostre esplai ha iniciat una etapa formativa interessant per mitjà dels cursos de l'Escola de l'Esplai, hem participat a la Diada de Sant Marçal, hem organitzat una Colònia de Vacances a Binicanel·la, hem canviat d'ubicació per tal de disposar d'un lloc més adequat per exercir la nostra tasca i, cada dissabte, hem realitzat activitats de temps lliure amb els nins i nines d'Algaida a més d'altres activitats amb motiu de determinats esdeveniments festius.

Durant aquest any, haguéssim volgut percebre un major suport de les institucions, especialment per part de l'Ajuntament, haguéssim desitjat, en tot cas, que els compromisos adquirits s'haguessin duit a terme i voldríem disposar d'alguns recursos més dels que tenim.

Tot i això, el nostre grup es planteja el nou any, com un temps de creixement per l'esplai augmentant en nombre de nins i nines que hi participen, ampliant els marges d'edats, millorant els horaris, incrementant el nombre de monitors i monitores i organitzant més i millors activitats.

Voldríem idò que, aquest nou any seguís tant bé com ha començat (ho deim per l'atreuiment d'actuar damunt el cadafal el dia de cap d'any) i que els reis ens portin il·lusió i coratge perquè ens poguem atrevir a fer més coses.

Molts d'anys

GRUP D'ESPLAI BUROT

els lectors escriuen

Benvolgut Director d'ES SAIG:

A la pàgina 6 del número 156, corresponent al mes de novembre, de la revista, dins la secció **Notícies de l'Ajuntament**, hi ha publicat l'apartat de títol "Normes Subsidiàries", signat pel Batle, el qual volem rebatre públicament. És per això que t'enviam el següent comunicat, pregant-te que el publicuis en el número del mes de desembre. Gràcies anticipades per la teva gentilesa.

Davant les paraules escrites pel Batle a la citada pàgina, volem manifestar:

Primer.- No és cert que l'esmentat capítol hagi estat redactat en nom de l'Ajuntament com diu el Batle, sinó que en tot cas l'escrit correspon a una iniciativa personal seva o del seu grup polític. Pensam que el Batle utilitza el nom de l'Ajuntament en va, d'una manera totalment inadequada, perquè l'escrit que comentam no ha estat ni decidit ni aprovat a cap element de representació pluripartidista del consistori: ni sessió plenària, ni comissió informativa.

Segon.- Si hem decidit fer aquest comunicat no és per sentir-nos al·ludits en el mencionat escrit personal del Batle, tot i que pensam que el va fer pensant en nosaltres com a destinataris. Si el replicam és perquè trobam que l'escrit conté unes expressions impròpies d'una autoritat municipal democràtica, expressions que li volem retreure públicament. I que també li retreuriem si anassin adreçades a qualsevol partit polític, entitat o particular.

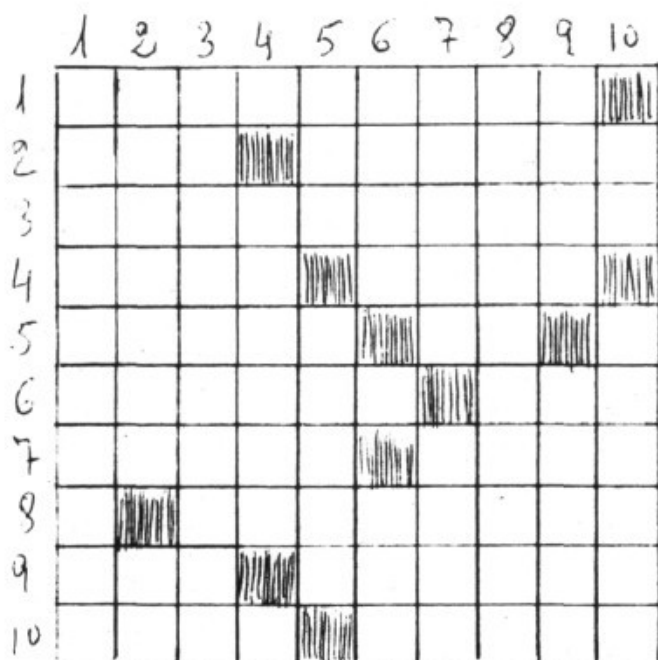
Tercer.- Amb independència del contingut de la carta a la qual fa menció el Batle, carta que nosaltres consideram respectuosa amb tothom, pensam que una carta escrita per un grup de veïnats no és cap atemptat contra ningú. Els partits polítics són un dels canals existents per fer arribar les opinions dels afectats a les instàncies superiors, però en democràcia no són l'únic canal. Ben al contrari, aquestes opinions són una manifestació importantíssima de la llibertat d'expressió. Intentar canalitzar la democràcia només a través del partit (únic?), ens recorda massa èpoques i sistemes dictatorials que ens pensàvem ja superats.

Quart.- El fet que un partit s'assessori dels seus simpatitzants i altres afectats abans d'adoptar qualsevol decisió a l'Ajuntament, tampoc no atempta contra el principi d'igualtat d'oportunitats. Al contrari, aquesta és una manera, tampoc no és l'única, a través de la qual aquell sagrat principi es du a terme. Aplicant amb rigor el pensament del Batle, és que cada vegada que ell parla damunt Plaça de les Normes Subsidiàries, hem d'afirmar que ell atempta contra el principi d'igualtat d'oportunitats dels quasi tres mil algaidins que no tenen la satisfacció d'escoltar-lo en aquell moment? Al contrari, nosaltres l'animam perquè en parli molt. La intercomunicació constant entre els partits polítics i les persones del poble és una consolidació fonamental de la democràcia i del principi d'igualtat d'oportunitats.

I cinquè.- Per acabar, feim una crida animant tota la població a parlar, discutir i opinar sobre la normativa urbanística: és un tema massa important perquè no sigui debatut en tota ocasió i amb tota profunditat. Volem ja passada l'època de les boques tancades; volem ja conclòs per sempre el temps en què el silenci era paraules.

Agrupació d'Algaida del PSM,
desembre de 1993.

PASSATEMPS

Horitzontals: 1. Topònim d'Algaida. 2. En aquest moment. Porció de terra protegida per defensar-te del foc de l'enemic (al revés). 3. Explotacions agràries de grans dimensions. 4. Inactivitat forçosa per manca de treball. Forma prefixada de sèrum. 5. Àrabs, sarraïns. Carnívor de la família dels úrsids (al revés). Preposició. 6. Dialecte gascó parlat a la Vall d'Aran. Ministeri d'Obres Públiques. 7. Endevinin, intueixin (al revés). Candela, espelma. 8. Cinc-cents. Universal. 9. Llengua indoeuropea de la branca eslava. Hemorroide. 10. Situat prop de l'anus. Casalot, solar.

Verticals: 1. Estufa de ferro on hom cremava antracita. 2. Capella, capelleta. Un hom. 3. Complexió, constitució. 4. Tona. Càustic, mordaç. Cinquanta. 5. Farola (al revés). Envesteixes a cops de cap (al revés). 6. Part exterior de l'escorça d'alguns arbres (al revés). Sofre. Substància segregada per les glàndules mucoses. 7. Tires de teixit per protegir una nafra. Producte de les abelles. 8. Estris, trastets. 9. Colla de tres. Pixats, pixums. 10. Trumfo. Dit del fonema articulat amb la intervenció directa de l'àpex.

Les solucions als mots ancreuats les trobareu a la pàgina 12.

A O I C A D I P A L
T I N A O E Y D D A
N C E C I C C P A F
E A O R C A R C N U
M L P O U P U A I S
A U G F C I C A T E
L G R B O T I E O L
L N T L R A F L L L
O A O E T C I S L A
G R R P C I X E I M
E T R S E O I I U E
D S A S L E O D G N
A E G S E C L A R T

Sopa de lletres

Heu de localitzar deu noms que signifiquen "maneres d'executar una pena capital". Amb les lletres sobrants llegirue un adagi.

S	I	(T	N	E	L	O	D)	E
L	M	A	T	S	E	P	O	N
J	A	V	E	S	T	A	N	A
F	O	L	R	M	O	S	S	M
(D	I	A	B	O	L	I	C	I
I	E	M	N	Y	O	R	S	N
F	I	C	A	N	A	L	L	A
R	E	S	M	I	R	V	I	I
E	S	R	E	V	R	E	P	A
P	A	L	O	V	E	L	A	M

Solució a la passada sopa de lletres: Després d'eliminar els deu noms que equivalen a "mala persona", podeu llegir: "Si el món ja és tan formós, Senyor, si es mira...", primer vers del Cant Espiritual de Joan Maragall.

ESPORTS

CAÇA

El passat 12 de desembre es va celebrar el campionat de caça de Balears.

En aquesta edició i va participar en Jaume Garcias Abrines, acabant la diada en la 18ª posició d'un total de 36 caçadors.

Aquesta temporada el campionat es va celebrar a la possessió de Mina Gran, a les foranies de Campanet, amb gran satisfacció de tots els participants així com organitzadors, jurats i la mateixa Federació segons ens contà el nostre amic Jaume.

FUTBOL

No podem començar el tema del primer número de 1994 referent al futbol a Algaida sense mencionar la "destitució" del míster del primer equip, en Sebastià Feliu, fet que va passar abans de festes encara que els motius més bé pareixen d'incompatibilitats de caràcter que d'aspectes purament esportius. De totes maneres, no volem passar per alt la labor que ha fet -i esperam que continui- en Sebastià, durant un temps que el C. E. Algaida va necessitar l'ajuda d'homes com ell per aglutinar la família futbolera a Algaida.

Per fer-se càrrec de la plantilla s'ha incorporat en Tòfol Ors com a nou entrenador, vell cònegut de l'afició algaidina, ja que durant uns mesos va entrenar l'Algaida.

Passant als resultats del mes de desembre direm que varen esser els següents:
Algaida-Ferriolenc 1-2
Port de Sóller-Algaida 0-1
Algaida-Cide 1-0
Ses Salines-Algaida 2-1

Com podeu veure, continua la regularitat en quant a resultats i l'equip ocupa la desena posició amb dos positius.

Cadets:

Passant a les categories inferiors, direm que l'equip de cadets ha obtingut aquests resultats:
Algaida-Olímpic 3-1
Santanyí-Algaida 5-1
Algaida-Can Picafort 0-3

Infantils:

Els resultats són:
Algaida-Porreres 1-2
Can Picafort-Algaida 8-1

Algaida-La Salle 3-4

L'equip dels més petits va acabar l'any 93 amb aquests marcadors:
Algaida-Campos 3-4
Ses Salines-Algaida 0-6

ESCACS

Dia 23 de gener al local de l'Obra Cultural tindrà lloc unes simultànies on en Toni Ripoll s'enfrontarà a tots els aficionats d'Algaida als escacs; no cal dir que aquesta és una bona ocasió per participar d'una manera activa en aquest joc que tants de seguidors té a Algaida.

Anim, i participau.

VOLEIBOL ESCOLAR

a) Equips unificats
L'equip Cadet Femení ha

Infantil Femení

Dretes: Mda. Vanrell, Sandra García, Carmen Linares, C. M. Andreu, Yolanda Andreu, Laura Ferragut i Mda. Maya.
Acotades: C. M. Farrús, Francisca Fullana, Maria A. Capellà, Cristina Farrús, Mna. Fullana i Cati Cerdà.

guanyat tots els partits de la primera volta i és líder del seu grup. Els resultats d'aquest mes han estat clars:

Bunyola-Algaida 1-3

Algaida-C.V.Palma 3-0

Vilafranca-Algaida 1-3

El millor resultat va ser contra el Palma, que és un dels equips més potents i que aspira a jugar la fase final del campionat de Mallorca.

L'equip Infantil Femení encapçala la seva classificació juntament amb el Bunyola sense haver perdut ni un sol set. Estan fetes unes "fetes". Els darrers resultats han estat:

Algaida-Rafal Vell B 3-0

Son Servera-Algaida 0-3

Tant un equip com l'altre tenen moltes ganes de seguir lluitant per arribar a la fase final i jugar amb els millors equips de les Balears. Anim i a seguir entrenant i donant espectacle!

b) Equips de promoció

Ja ha començat la fase comarcal de voleibol de promoció i tots els equips d'Algaida han estrenat la temporada 93-94 amb victòries clares i contundents.

Infantil Femení:

Varen començar amb un bon resultat guanyant per 1-3 al C.J.Petra.

Aleví Femení:

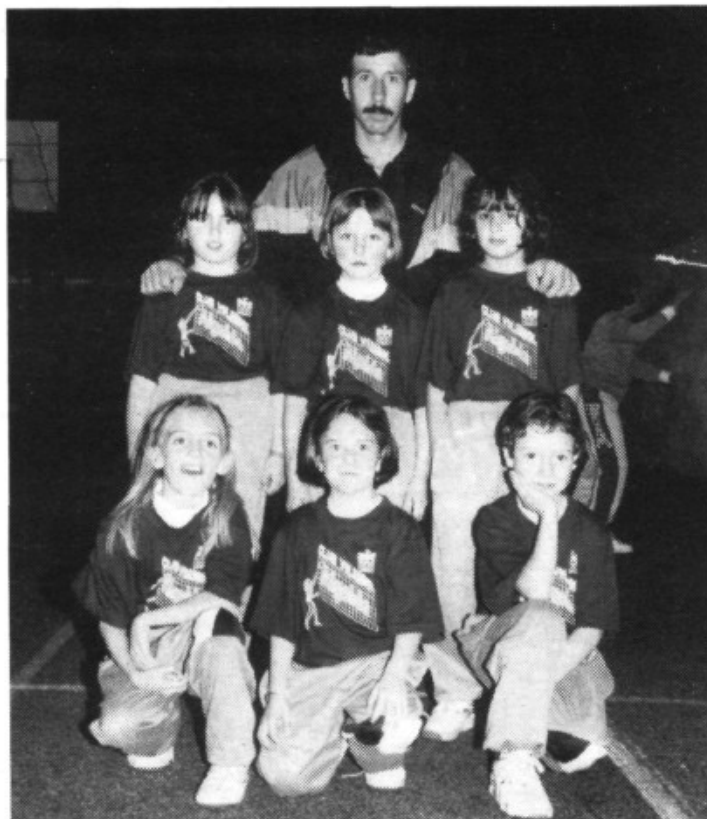
Victòries contundents a costes del Petra (que era el primer poble que visitaven tots els equips).

Petra A-Algaida B 0-2

Petra B-Algaida A 0-2

Benjamí Femení:

Aquestes jovenetes de quart curs han fet una demostració de bon joc apallissant el Petra per 2-0.

Iniciació Femení

Ma. Ant. Sastre, Cati Barceló, Joana Ma. Mut, Francisca Puigserver, C. Ma. Fullana i Jessica Cuissinier.

Iniciació Femení:

Aquest equip està format per les nines de segon curs i, quasi sense força per moure la pilota, s'han atrevit a jugar un partit contra les jugadores de l'equip benjamí de Petra (nines de quart) per iniciar la competició. Al partit hi havia més pares i mares que jugadores per veure el debut de les seves futures estrelles. El partit va ser molt emocionant i després d'una gran igualtat en els dos primers sets l'equip de les nostres "petitones" es va imposar al de Petra amb el resultat de Petra 1-Algaida 2. Enhorabona a aquestes artistes de segon i quart.

Amb aquesta "cantera" i aquests resultats, ens comenta l'entrenador Andreu Gelabert, si no es cansen i s'entrenen amb l'entusiasme que han demostrat fins ara, el futur del voleibol a Algaida està garantit.

JOAN TROBAT

Jaume Garcias Abrines

PINA

Falten poques hores perquè el so tan familiar del rellotge toqui les dotze i així acabi aquest any 1993. Els joves i no tan joves, ajuntats en grups més o menys homogenis, ultimem els preparatius per celebrar amb alegria, sopar i bauxa el fi d'any i el començament d'un altre; tal vegada és la nit de més trui de l'any, tothom s'esforça per passar-s'ho bé, bon sopar i xampany a voler. Mentrestant, escrivim aquesta plana, quan bufa un oratge no molt fort però humit i comença a entrar la fosca.

Aquí teniu aquesta foto on podeu veure una part del grup de pineros que s'ajuntaren i decidiren tancar el camp de fútbol i fer dues casetes pels jugadors suplents i entrenadors dels dos equips que juguen. Com sabeu, per poder disputar partits oficials la Federació exigeix que el camp reunesqui aquestes condicions. L'Ajuntament pagava els materials, però la mà d'obra, si s'hagués hagut de pagar, suposava una quantitat important ja que entre 20 i 30 persones hi feren feina tres dissabtes: jugadors, pares d'al.lots, aficionats i pineros desitjosos de col.laborar amb el que podien i donar una mà per una obra que és en benefici del poble, així com també els picapedrers que deixaren les eines, maquinària i transport de materials; en una paraula, tots volgueren col.laborar i fer poble. Tot un exemple pels temps que corren, caracteritzats tantes vegades per un individualisme i egoisme personal o materialista de no fer res a canvi de res. Esperem que els pineros continuïn en aquesta línia.

Molts de comentaris de tota classe varen motivar les noves valoracions del cadastre urbà, des dels que trobaren que les valoracions eren massa elevades fins als que es queixaven de les diferències entre les distintes cases a l'hora de valorar-les. Creim que es varen presentar les oportunes reclamacions per part dels qui es consideraven perjudicats. En aquest aspecte, hem de dir que realment el que ens digueren és que, segons pareix, pel que fa als barems empleats, a simple vista i per a un que coneix les distintes cases del poble, hi ha qualche casa que paga molt més que altres cases que pareix que tenen un valor real més elevat; però això no vol dir que aquesta sigui la regla general, i el que se sent afectat és ben normal i té tota la raó de posar el crit al cel i queixar-se.

Escombraries: A l'entrada del poble venint d'Algaida, devora Son Jaume Maig, s'hi estan acumulant fems i escombres, amb la mala imatge que això dona tant als qui arri-

ben al poble com als veïnats i la resta de pineros. Avui hi ha altres solucions per eliminar les escombraries; esperem que tots els responsables col.laborin a eliminar aquesta pràctica que, com sabeu, comença per haver-hi una petita quantitat de fems i en poc temps acaba amb una muntanya de brutor.

NOVES NORMES SUBSIDIÀRIES: Hem sabut que s'estan elaborant les noves Normes Subsidiàries de Pina. És a dir, es fan els plànols del poble i es fa el disseny del poble per un futur pròxim: nous carrers, amplària que han de tenir, places, zones verdes, zones urbanes on es podrà edificar. O sigui, la planificació urbana del poble de Pina amb tota la problemàtica que això comporta: si una casa surt dins un carrer i s'ha de fer enrera, si un carrer s'ha d'eixamplar més i s menja un tros de trast, de jardí o de corral, obertura de nous carrers o prolongació d'altres, si xapen un corral o passen per llocs on ara no hi ha res i els propietaris no hi estan d'acord. En fi, tota una problemàtica molt complicada i complexa i, a la vegada, segur que molt polèmica; és evident que provocarà més d'una reacció en contra per part dels afectats i per part d'altres pineros.

Només voldríem fer uns petits apunts damunt aquest tema, unes consideracions que creim que s'haurien de tenir en compte.

En primer lloc els pineros haurien de decidir i tenir clar quin tipus de poble volem. Si volem que Pina segueixi mantenint el seu aspecte de poble petit, tranquil i familiar i amb unes construccions que no desentonin amb el que ara hi ha, o si volem construccions modernes, que cridin l'atenció i rompin l'aspecte de les construccions de l'entorn, perquè si és així tal vegada Pina aviat estigui ple d'adosats com el que tenim a l'entrada, que fan mal als ulls i l'únic que fan és deteriorar i destruir la imatge de Pina.

En segon lloc, quines són les necessitats reals de nou sòl urbanitzable que té Pina. La gent vol fer moltes de cases i no hi ha solars a bastament? O pel contrari, està coberta la demanda i no hi ha mancança de nous solars?

En tercer lloc, ens hem de plantejar si els carrers que hi ha estan bé així com estan, amb els seus enforinyais, les seves tortaies, carrers que no travessen, que no tenen sortida, que tant d'encant tenen en un poble petit com Pina; o pel contrari volem carrers amples, rectes, sense tortaies, amb les cases totes ben alineades, i tal vegada qualche gran avinguda o passeig ben ample, com si d'una urbanització nova es tractàs, o com les grans ciutats com Brasília, per exemple.

En quart lloc, creim que han d'esser unes normes subsidiàries el manco traumàtiques possible, és a dir, s'ha de procurar respectar al màxim el que hi ha, i si un carrer ha d'esser tort perquè convé als afectats o perquè es conservi la fisonomia del poble, això és el que s'ha de procurar fer, provocar els trastorns mínims a l'aspecte actual del poble. Tal vegada molts diran que això és una política conservadora i tal vegada tenen raó, però jo diria que és conservacionista, conserva lo bo que té Pina i evita fer unes reformes tals que d'aquí a uns anys els pineros o els nostres fills no reconeixin el seu poble o sigui un poble insuls, sense les característiques pròpies que ara té i que els nostres avantpassats, dia a dia i passa a passa, anaren construint i donant-li una fesomia pròpia, que de qualche manera representa la nostra manera de ser, de pensar i de fer les coses i ha emmotlat el nostre caràcter i la nostra manera d'actuar; així com una persona vesteix i actua d'una manera d'acord amb la seva personalitat o manera de ser, així també un poble reflexa la personalitat i la idiosincràcia dels seus habitants, reflexa les seves àrrels, la seva fibra més íntima com a col.lectiu que és, és la seva expressió com a grup, comunitat o tribu. Volem dir que és com la seva memòria col.lectiva d'assentament a un lloc determinat, amb unes característiques i una casuística que el fan distint dels pobles del voltant. En una paraula, és la seva pròpia manera de viure i habitar damunt el planeta Terra. Vivim aquí, en aquest lloc, ara i des d'abans, d'aquesta manera, perquè així ho triaren els nostres avantpassats, i perquè així ho volem nosaltres ara, i aquesta és la nostra identitat.

En fi, com veis, es tracta d'un tema obert per a la discussió i la polèmica i en el qual els pineros pensam que hi tenen molt a dir, i ho han de dir, perquè ens hi jugam el futur de poble, com a comunitat i com a poble.

FESTA DE SANTA CECÍLIA

Diumenge dia 28 de novembre es va celebrar a l'església d'Algaida un concert conjunt de l'**Orfeó Castellitx** i la **Banda de Música d'Algaida**. Aquest servia per commemorar la patrona dels músics, **Santa Cecília**.

El concert va constar de tres parts. A la primera, l'Orfeó Castellitx va cantar la missa. A la segona, la Banda de Música d'Algaida interpretà quatre obres. I finalment, la tercera part va juntar els membres de les dues agrupacions, que varen oferir obres de **Mozart, Verdi i Pere Joan Vanrell**, del qual s'interpretà el pasdoble *Castellitx*, amb la particularitat d'una lletra sobre el trio del pasdoble escrita per **Joan Oliva**.

Cal agrair el nombrós públic que s'acostà a l'església per escoltar el concert, i els components de la Banda i de l'Orfeó esperen que la resposta del poble d'Algaida davant aquestes manifestacions sigui de cada dia més ampla. Gràcies a tots i molts d'anys.

BIEL TORRES

i de lectures d'experiències d'altres. El més profitós van ser, però, les experiències personals; vull dir que fa quinze o vint anys era comú agafar llibres fets a altres països i intentar aconseguir el mateix aquí, i això sense tenir en compte que ni les condicions de la terra ni les atmosfèriques eren les mateixes, i, és clar, així es fracassava. Només amb l'experiència pròpia es pot aconseguir algun resultat.

-En què consisteix el sistema inventat per en Gaspar?

-Per dir-ho en poques paraules, és un sistema d'horticultura que pot aplicar-se tant a l'hort familiar com a l'hort professional i que consisteix en preparar una parada ben cavada que es cobrirà d'una capa de compost ecològic i serà regada per exudació. S'hi sembren espècies afins i a poca distància per tal que el sòl no perdi humitat i no creixin males herbes. Després cada any es farà rotació.

-I el compost?

-És un adob fet de qualsevol cosa, sempre que sigui natural: palla, fems d'animal que menja sa, llenya prima, herbes, peladures i restes de fruita... tot això fermentat i finalment purgat.

-A l'engròs, és rendible?

-Sí. Ara ja hi ha dues grans finques que s'hi dediquen i els prenen els productes de les mans. Cada cop hi ha més gent que valora la qualitat dels productes que consumeix, i, quin producte ofereix més qualitat que aquell que no conté ni una engruna de productes químics?

Aquests productors mantenen tot l'any el mateix preu del producte, tant si és temporada alta com baixa, tant si n'hi ha poc com si n'hi ha molt.

És una llàstima que les autoritats balears no valorin en el que val aquesta alternativa, sobretot si considerem que Mallorca és un lloc de terres no contaminades per productes químics (exceptuant la zona de Sa Pobla-Muro) i per això podria convertir-se en el mercat ecològic d'Europa.

-Els vostres curssets van dirigits als ensenyants. Què hi pinta l'ensenyament en tot això?

-L'agricultura durant la Segona República espanyola va formar part dels plans d'estudis de les escoles de magisteri.

Després, els sistemes de l'època de la dictadura ho deixaren de banda. Fa pocs anys, l'Ajuntament de Ciutat va començar a muntar l'experiència dels horts escolars no ecològics, però com que no hi havia demanda tot va acabar en res.

Davant això, l'AFAE, l'Associació per a l'Educació de les Illes Balears, el MEC i el CEP decidiren que l'agricultura ecològica havia d'arribar als alumnes, i per això primer als professors. Els cursos d'hort ecològic escolar per a professors ha estat un èxit total i ara esperem que aquest èxit sigui transmès als alumnes.

Quant a experiències amb alumnes cal destacar com a pioners els col·legis d'Es Rafal Vell i del Liceu, que ja fa tres anys que ho tenen en marxa. És important destacar el canvi d'actituds respecte a la natura que observen els al·lots que han participat a l'experiència. Els al·lots aprenen a entendre l'agricultura dins la natura i entenen el cicle complet, la importància de cada cosa i de cada ésser viu dins la cadena natural.

Podríem parlar hores i més hores amb en Gaspar i en Tomàs d'aquests interessants temes, i segur que si continuen experimentant pel nostre poble ben aviat en tornarem tenir oportunitat.

UNA XERRADETA AMB...

GASPAR CABALLERO i TOMÀS MARTÍNEZ

Assabentats de la realització d'uns cursos d'agricultura ecològica dirigits a ensenyants que es duen a terme a Son Lloret, hem cregut necessari, donada la gran importància del tema, fer una xerradeta amb els responsables. Per una part parlarem amb en Gaspar Caballero de Segovia, inventor d'un profitós sistema d'horticultura anomenat "Parades en cristall" i secretari de l'AFAE (Associació pel Foment de l'Agricultura Ecològica) i per altra part amb en Tomàs Martínez, president de l'esmentada Associació.

-Què entenem per agricultura ecològica?

-Aquella agricultura que no utilitza cap element inorgànic o químic en cap moment del cycle agrícola. A més, respecta els cycles naturals i té molt en compte que l'activitat agrícola s'ha d'integrar dins l'ecosistema general sense alterarlo. En altres paraules, s'adoba la terra amb elements naturals i no es fan servir productes químics per a combatre possibles plagues.

-Però, i quan apareixen les temibles plagues, com us en sortiu?

-Bé, en realitat les terres que han estat adobades amb compost ecològic fermentat i estan lliures de qualsevol producte químic són menys susceptibles d'esser atacades per plagues. Si n'arriben, cal esperar una solució natural ja que la presència excessiva d'un determinat insecte serà compensada ràpidament per la natura amb l'aparició d'un depredador d'aquest insecte.

-I si així i tot la plaga persisteix?

-Aleshores podem fer servir alguns sistemes naturals per equilibrar la situació com ara esquitxar amb aigua i llet o amb aigua amb una petita concentració de sabó fluix.

-Tan dolents són els preparats químics i els adobs?

-Només us heu de fer una idea, cada any a tot el món moren vint mil pagesos i altres tres milions resulten d'alguna manera afectats per la manipulació d'aquests productes. A més, la gent pensa que rentant o pelant el producte ja n'hi ha prou, però no és cert, ja que molts components perniciosos queden assimilats i no s'eliminen.

-On va néixer aquesta idea de l'agricultura ecològica?

-A Alemanya i a França aparegueren els primers pagesos amb tècniques ecològiques a finals del segle passat. Avui en dia aquests països ens porten vint-i-cinc anys d'avantatge quant a innovacions en aquest terreny. A Mallorca l'any 1974 començà a funcionar una cooperativa que es deia "Vida sana" i que únicament comercialitzava productes d'agricultura ecològica.

-I vosaltres, com començàreu?

-Bé, -diu en Gaspar- aquí nosaltres començarem a partir d'experiències pròpies (acaba a la pàgina anterior)